

Posouzení vlivu záměru na předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí podle § 45i, zák. 114/1992 Sb.

STANOVENÍ DP VELKÝ OSEK II A NÁSLEDNÉ PROVÁDĚNÍ HORNICKÉ ČINNOSTI

Zpracovala:

Mgr. Karolína Bílá, PhD.

září 2021

Posuzovaný
záměr: Stanovení DP Velký Osek II a následné provádění hornické činnosti

Místo záměru: obec: Velký Osek
kraj: Středočeský

Objednatel: GET s.r.o.

Zpracovatel: Mgr. Karolína Bílá, Ph.D.,
autorizovaná osoba k provádění posouzení podle § 45i zákona ČNR č. 114/1992 Sb., v
platném znění, Č.j.: MZP/2019/630/631
Nad Přehradou 467, 109 00 Praha 10, IČ: 704 46 008
Tel.: 603 108 665, e-mail: kcerna@volny.cz

Spolupráce: RNDr. Adam Véle, Ph.D.

OBSAH

OBSAH	3
1. ÚVOD	5
1.1 ZADÁNÍ	5
1.2 CÍL	6
1.3 POSTUP ZPRACOVÁNÍ HODNOCENÍ	6
2. ÚDAJE O ZÁMĚRU	8
2.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE	8
2.2. ÚDAJE O VSTUPECH	11
2.3 ÚDAJE O VÝSTUPECH.....	11
2.3.1 Změna vodního režimu	11
3. ÚDAJE O EVL A PO	12
3.1 IDENTIFIKACE DOTČENÝCH LOKALIT.....	12
3.2 POPIS DOTČENÝCH LOKALIT	12
3.2.1 EVL Libické luhy	12
3.3 DOTČENÉ PŘEDMĚTY OCHRANY	18
4. HODNOCENÍ VLIVŮ ZÁMĚRU NA EVL A PO	19
4.1 HODNOCENÍ ÚPLNOSTI PODKLADŮ PRO POSOUZENÍ.....	19
4.2 MOŽNÉ VLIVY ZÁMĚRU	19
4.3 HODNOCENÍ VLIVŮ ZÁMĚRU NA DOTČENÉ PŘEDMĚTY OCHRANY	21
4.3.1 Kuřka ohnivá	21
4.3.2 Lesák rumělkový	23
4.3.3 Páchník hnědý	24
4.3.4 Roháč obecný	25
4.3.5 Přírozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu Magnopotamion nebo Hydrocharition.....	27
4.3.6 Smíšené lužní lesy s dubem letním (<i>Quercus robur</i>), jilmem vazem (<i>Ulmus laevis</i>), j. habrolistým (<i>U. minor</i>), jasanem ztepilým (<i>Fraxinus excelsior</i>) nebo j. úzkolistým (<i>F. angustifolia</i>) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (<i>Ulmenion minoris</i>).....	28
4.3.7 Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (<i>Arrhenatherion</i> , <i>Brachypodio-Centaureion nemoralis</i>).....	29
4.4. HODNOCENÍ VLIVU ZÁMĚRU NA CELISTVOST LOKALIT	30
4.5 HODNOCENÍ MOŽNÝCH KUMULATIVNÍCH VLIVŮ	30
4.6 PŘESHRAŇIČNÍ VLIVY	31

5. ZÁVĚR	32
5.1 ZÁVĚR.....	32
5.2 NAVRŽENÁ ZMÍRŇUJÍCÍ OPATŘENÍ.....	32
POUŽITÁ LITERATURA	33
PŘÍLOHY	34
VYJÁDŘENÍ KU STŘEDOČESKÉHO KRAJE	34

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

EVL evropsky významná lokalita

PO ptačí oblast

1. ÚVOD

1.1 Zadání

Předkládané hodnocení bylo vypracováno na objednávku firmy GET s.r.o. Hodnocení vzniklo na základě stanoviska Krajského úřadu Středočeského kraje č.j.: 136307/2020/KUSK ze dne 19. 10. 2020, v němž se konstatuje, že u záměru „Stanovení DP Velký Osek II a následné provádění hornické činnosti“ **nelze vyloučit jeho významný vliv** samostatně nebo ve spojení s jinými záměry a koncepcemi, na předměty ochrany a celistvost **evropsky významné lokality Libické luhy** (kód CZ0214009).

V odůvodnění vyjádření je uvedeno:

Tato EVL je v místě PR Tonice-Bezedná, jež je její součástí, vzdálena od záměru přibližně 125 m. Jejími předměty ochrany jsou evropská stanoviště Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition*, Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně, Nivní louky říčních údolí svazu *Cnidion dubii*, Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*), Smíšené lužní lesy s dubem letním (*Quercus robur*), jilmem vazem (*Ulmus laevis*), j. habrolistým (*U. minor*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*) nebo j. úzkolistým (*F. angustifolia*) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (*Ulmenion minoris*), a dále kuňka ohnivá (*Bombina bombina*), lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*), páchník hnědý (*Osmoderma eremita*) a roháč obecný (*Lucanus cervus*).

Hydrogeologická studie vlivu těžby ložiska na EVL Libické luhy, jež byla přílohou žádosti, dochází na základě hydrogeologických průzkumů k závěru, že vlivem těžby šterkopísku v plánovaném DP Velký Osek II, dojde v oblasti PR Tonice-Bezedná k poklesu hladiny podzemní vody v řádu centimetrů až decimetrů (max. 0,2 m). Uvedená studie přitom dovozuje, že takovéto snížení hladiny je z hlediska ekologické funkce dotčeného území zanedbatelné. Přitom poukazuje na skutečnost, že v místech nejbližších položených k zamýšlenému písníku se nevyskytují žádné tůně.

S uvedenou domněnkou nelze souhlasit. Lze sice připustit, že ovlivnění hladiny vody ve slepých ramenech a tůních nebude mít významný dopad na organismy žijící v jejich nejhlubších částech, které byly částečně prohloubeny uměle, nicméně značná část výše citovaných předmětů ochrany je situována do litorálů a plochých, pozvolně na ně

navazujících podmáčených rákosin, luk a břehových porostů. Zde i relativně malý pokles hladiny vyvolá vyschnutí poměrně velkých ploch. Studie předpokládá kompenzaci úbytku podzemní vody přirozenou indukci z řeky Labe. V situaci dlouhodobého poklesu hladiny podzemních vod a absence jakékoliv relevantní příznivé predikce však nelze na dlouhodobou stabilitu průtoků v Labi spoléhat.

Naprostá většina výše uvedených předmětů ochrany je na stavu hladiny podzemních vod buď přímo, nebo nepřímo závislá. Současně trpí působením dalších nepříznivých vlivů, jako je nevhodné lesní hospodaření v minulosti, eutrofizace splachy ze zemědělských pozemků, nadměrné šíření dřevin v okolí vodních ploch atd. V rámci vyhodnocení vlivů na předměty ochrany a celistvost EVL Libické luhy je proto zodpovědně posoudit případná opatření pro eliminaci nepříznivých vlivů vyvolaných těžbou šterkopísků v DP Velký Osek II, včetně např. razantního omezení jejího rozsahu. Přitom je třeba posoudit rovněž souběh s jinými vlivy, např. čerpání podzemní vody, manipulaci s hladinou Labe apod.

1.2 Cíl

Cílem předkládaného naturového hodnocení je zjistit, zda záměr má významný negativní vliv na předměty ochrany a celistvost EVL Libické luhy

1.3 Postup zpracování hodnocení

Hodnocení bylo vypracováno na základě vlastního terénního průzkumu, provedeného v rámci biologického průzkumu plochy záměru a jejího blízkého okolí.

Posouzení bylo vypracováno dle Metodiky hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů a s ohledem na ustanovení zákona č.114/1992 Sb., v platném znění, směrnice o ptácích 79/409/EHS a směrnice o stanovištích 92/43/EHS. Významnost vlivů byla hodnocena podle stupnice uvedené v tab. č. 1.

Tab. č. 1: Stupnice, podle níž byla hodnocena významnost vlivů

Hodnota	Termín	Popis
-2	Významný negativní vliv	Negativní vliv dle odst. 9 § 45i ZOPK Vylučuje realizaci záměru (resp. záměr je možné realizovat pouze v určených případech dle odst. 9 a 10 § 45i ZOPK) Významný rušivý až likvidační vliv na stanoviště či populaci druhu nebo její podstatnou část; významné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Vyplyvá ze zadání záměru, nelze jej eliminovat.
-1	Mírně negativní vliv	Omezený/mírný/nevýznamný negativní vliv Nevylučuje realizaci záměru. Mírný rušivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, okrajový zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Je možné jej minimalizovat navrženými zmírňujícími opatřeními.
0	Nulový vliv	Záměr nemá žádný prokazatelný vliv
+1	Mírně pozitivní vliv	Mírný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, mírně příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
+2	Významný pozitivní vliv	Významný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; významné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.

Krajský úřad Středočeského kraje vydal dne 19.10.2020 pod č.j. 136307/2020/KUSK stanovisko podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, v němž sděluje, že nelze vyloučit významný vliv záměru samostatně nebo ve spojení s jinými záměry a koncepcemi, na předměty ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality Libické luhy (kód CZ0214009). K žádosti o toto stanovisko bylo přiloženo v té době zpracované Hydrogeologické posouzení těžby (Frydrych V. a Nedvěd J., říjen 2020), které ještě neobsahovalo konkrétní výpočty a bylo zpracováno na základě rešerží starších zpráv.

Aby bylo možné významný vliv vyloučit, byly následně provedeny konkrétní výpočty v rámci Hydrogeologického posouzení (Frydrych V. a Nedvěd J., prosinec 2020) a graficky znázorněny izolinie úrovně hladiny podzemní vody před a po těžbě. Toto Posouzení vlivu záměru na předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí podle § 45i, zák. 114/1992 Sb. již vychází z nového hydrogeologického posouzení a využívá tak mnohem přesnějších dat z výsledků výpočtů a modelací.

2. ÚDAJE O ZÁMĚRU

2.1 Základní údaje

Záměrem těžební organizace " Písek - Beton", a.s. je stanovení DP Velký Osek II, a to na výměře 246.361 m². DP Velký Osek II je navrhován na výhradním ložisku štěrkopísků Velký Osek – západ (čl. B 3046702) v ploše stanoveného CHLÚ Velký Osek (04670000).

Zájmové území určené ke stanovení DP Velký Osek II se nachází ve Středočeském kraji v okrese Kolín, jižně od Velkého Oseku. Plocha ke stanovení DP resp. provádění HČ je umístěno na rozsáhlé terasové plošině na pravém břehu řeky Labe (cca 700 m) a nachází se západně od silnice II/125 z Velkého Oseku směrem na jih. Území je rovinaté, s nadmořskou výškou terénu cca 192 - 193 m n. m., převážně zemědělsky obdělávané.

Po stanovení DP Velký Osek II plánuje těžební společnost započít s hornickou činností v navrhovaném DP. Půjde o plynulé pokračování v těžbě v lokalitě, kdy těžba v DP Velký Osek II průběžně nahradí těžbu v sousedním dotěžovaném DP Velký Osek I.

Max výše těžby bude 300.000 t/ročně, tzn. stejná výše jako v sousedním DP Velký Osek I. V prvním roce těžby se počítá s dodržáním tohoto limitu v rámci obou dobývacích prostorů (DP Velký Osek I a DP Velký Osek II), kdy v DP Velký Osek I bude docházet k útlumu těžby a v DP Velký Osek II k náběhu těžby.

Objem vytěžitelných zásob je vypočten na 3.009.321 m³ štěrkopísků, při objemové hmotnosti 1,6 t/m³ tj. 4.814.899 tun štěrkopísků.

Při max. těžbě 300.000 tun ročně dojde k vytěžení plánované části ložiska za cca 16 let, reálná doba těžby bude záviset na ročním odbytu suroviny a bude pravděpodobně delší.

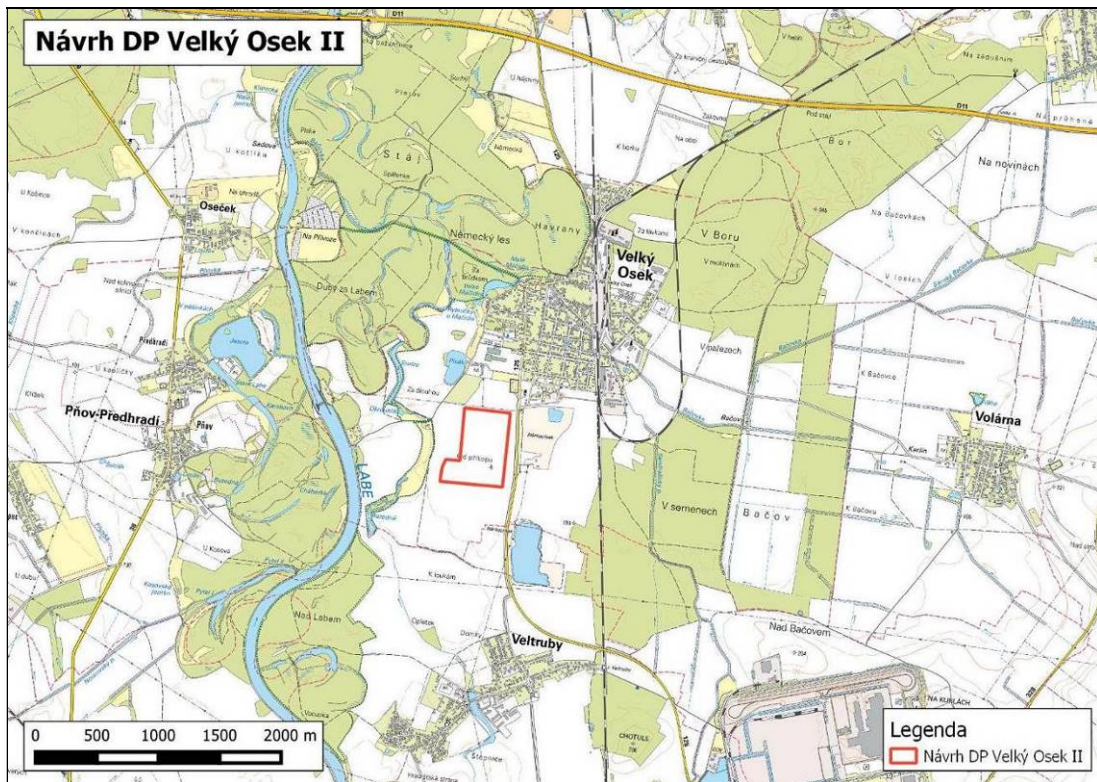
Plocha těžby v rámci DP Velký Osek II je 232.466 m².

Způsob skrývek a těžby bude stejný, jako v dnes těženém DP Velký Osek I. Průběžně bude přesunuta veškerá technika na těžbu a úpravu štěrkopísků z DP Velký Osek I do DP Velký Osek II.

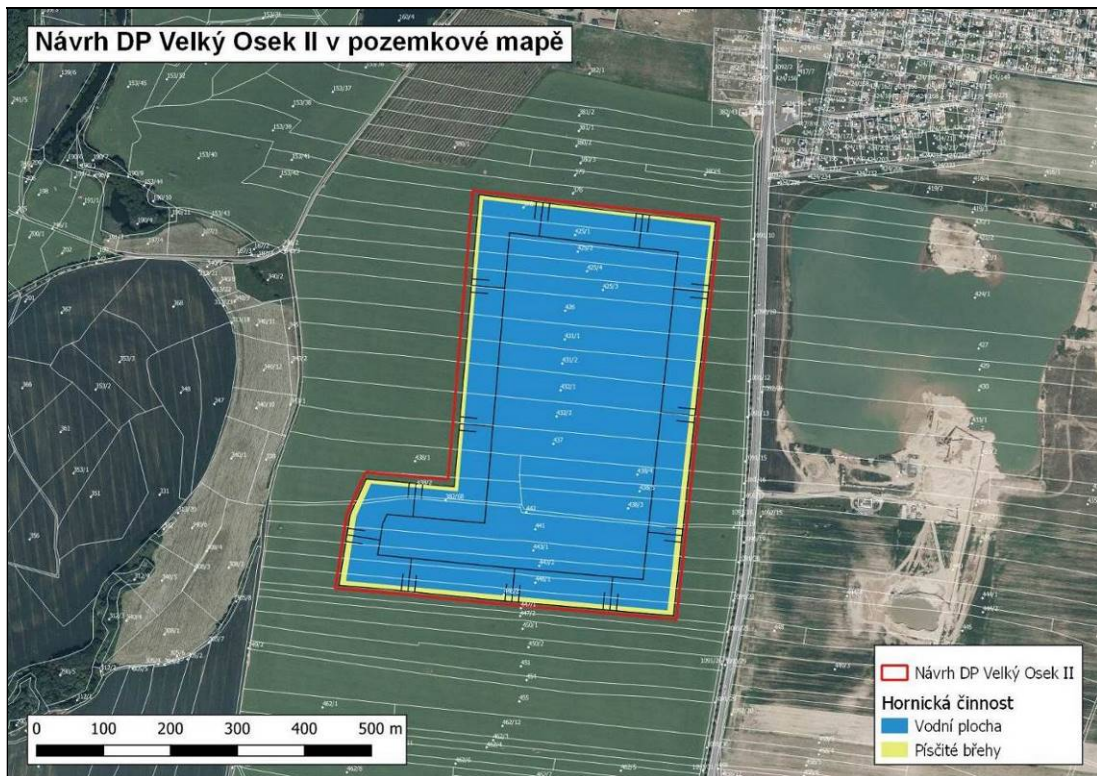
Vybudován bude vjezd do pískovny a sociálně-administrativní zázemí s váhou.

Lokalita je dobře komunikačně přístupná z dálnice D11 a silnice II/328 a II/125.

Obrázek č. 1: Zákres umístění navrhovaného DP Velký Osek II v topografické mapě

Obrázek č. 2: Zákres umístění DP Velký Osek II a plochy HČ v pozemkové mapě

Svrchní humózní vrstvy půdy budou v předstihu před těžbou skrývány a pokud možno okamžitě odváženy do místa využití půd. V případě dočasného deponování části zemin bude o humózní materiály pečováno, aby nedocházelo k degradaci (ozelenění, sečení), a to až do doby jejich využití půdy. Skrývkové práce budou prováděny každoročně po dobu cca 3 - 4 týdnů na ploše v průměru 1,5 ha/rok, a to výhradně v mimohnízdním období (tj. od konce září do února). Obvykle těžař skrývky provádí 2x ročně, část v únoru a část v říjnu.

Těžbu suroviny bude provádět společnost " Písek - Beton", a.s. již zcela vlastními prostředky, a to na ploše 23,25 ha. Hornická činnost představuje postupnou těžbu akumulace terasových pleistocenních štěrkopísků o mocnosti 12 až 18 m (největší mocnosti suroviny se nacházejí v centrální a jižní části ložiska, při severní hranici dochází poměrně strmě k redukci mocnosti suroviny). Těžba bude prováděna výhradně za mokra, protože převážná část suroviny je pod úrovní hladiny podzemní vody. Z tohoto důvodu se počítá s monitorováním hladiny v pozorovacích vrtech. Výška těžební etáže se po provedení skrývek bude pohybovat v průměru 2,5 - 3 metry nad hladinou těžebního jezera a cca 13 - 14 m pod hladinou těžebního jezera.

Ložisko bude těženo z důvodu jeho hospodárného využití až na bázi, pokud to provozní podmínky dovolí. Doprava suroviny uvnitř areálu pískovny (technologická) bude řešena plovoucí konstrukcí s pásovým dopravníkem na těžebním jezeře a pásovými dopravníky na břehu. Při vytváření nového těžebního jezera (otvírce) a při skrývkových pracích bude doprava materiálu řešena nákladní automobilovou dopravou.

Při východní hranici DP bude umístěno technologicko-administrativní zázemí a volné skládky výrobků dle vytríděných frakcí. Zde budou připraveny k expedici.

Expedice bude realizována nákladními automobily odběratelů po účelové komunikaci vedoucí od silnice II/125 k objektu expedice s mostovou váhou. Po zvážení bude výrobek expedován z 75 % po II/125 směrem k jihu a z 25 % po II/125 k severu.

Sanace a rekultivace bude prováděna průběžná „za zády těžby“, kdy technicky a biologicky upravené území bude přibližně odpovídat ročním postupům těžby. V rámci rekultivace v převážné ploše nebude možné provedení zemědělské rekultivace zpět na ornou půdu. Převážná výměra (cca 21 ha z 23,25 ha HČ) bude zatopena vodou a vznikne zde jezero ponechané sukcesi. Břehové partie budou písčité, dále od břehů dojde k ozelenění autochtonními druhy (k zatravnění a výsadbě skupin dřevin a soliterů).

2.2. Údaje o vstupech

Záměr se nachází mimo EVL a není spjat s žádnými významnějšími vstupy.

2.3 Údaje o výstupech

2.3.1 Změna vodního režimu

Záměr leží mimo EVL, v jeho důsledku však může hypoteticky dojít k poklesu hladiny spodní vody i v blízké EVL Libické luhy.

3. ÚDAJE O EVL A PO

3.1 Identifikace dotčených lokalit

Zájmové území leží poblíž EVL Libické luhy. Ovlivnění ostatních EVL a PO lze vzhledem k jejich vzdálenosti a charakteru posuzovaného záměru

3.2 Popis dotčených lokalit

3.2.1 EVL Libické luhy

Kód lokality: CZ0214009

Rozloha: 1478.74 ha

Ekotop:

Geologie: Horninové podloží tvoří pleistocénní labské štěrkopíský, které náležejí převážně nejmladší údolní terase würmského stáří. V podloží kvartérních sedimentů jsou uloženy nepropustné křídové slínovce (spodní turon). Během holocénu došlo k usazení mocných povodňových hlinitopísčitých sedimentů, na dnech slepých ramen se tvoří hnilokaly a slatiny. Vzácně, při okrajích nivy, se vyskytují fosilní ostrůvky vátých písků, které vznikly koncem posledního glaciálu.

Geomorfologie: Celý komplex leží v holocénní nivě, která není morfologicky výrazně vymezena a kontinuálně přechází do rozsáhlé a ploché Nymburské kotliny. Niva dosahuje šířky až 3 km, průměrná výška území je 187-190 m n. m.

Reliéf: Plochý reliéf vzniklý erozně akumulací činností nížinného toku. Výraznými krajinnými prvky jsou četné pozůstatky říčních ramen v různém stupni zazemnění.

Pedologie: Na povodňových hlinitopísčitých sedimentech holocénního stáří se průběžně vyvíjejí lužní půdy, na dnech zazemněných ramen se tvoří tmavé organozemě. Na písčitých elevacích se vzácně objevují ostrůvky arenických kambizemí.

Krajinná charakteristika: Pro území je typické velké množství zazemňujících se lesních tůní v různém stádiu vývoje, které se hadovitě vinou zachovalými lužními lesy. Uvnitř kompaktních lesních celků se vyskytují jen menší louky, větší luční celky se rozkládají až na okraji nivy. Dnešní tok Labe se vyznačuje malou meandrovitostí, která je dána jednak nízkou spádovou křivkou, ale především úpravami koryta, které započaly již v 17. století. Mohutnější změny krajiny nastaly až v průběhu 19. století, kdy docházelo k rozorávání

mohutných lučních celků a k rušení rybničních soustav v okolí. Konečná regulace Labe probíhala na počátku 20. století a byla završena výstavbou jezů a plavebních komor.

Biota:

Plošně nejrozšířenějším biotopem jsou lužní lesy. Převažují tvrdé luhy asoc. *Quercus-Ulmetum* s typicky vyvinutým jarním aspektem, které na sušších místech přecházejí v dubohabřiny subasoc. *Melampyro nemorosi-Carpinetum ulmetosum*. Bohužel více než polovina porostů ztratila přirozený ráz a má charakter stejnověkových kultur dubu, jasanu a lípy, v horším případě stanovištně nepůvodních druhů topolů (*Populus sp.*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a dubu červeného (*Quercus rubra*). Mokřadní olšiny se hojně vyskytují v místech zazemněných tůň a představují konečný člen sukcesní řady. Pouze maloplošně a nereprezentativně jsou zastoupeny měkké luhy. Náhradními společenstvy na místech přirozených luhů jsou vlhké louky. V méně reprezentativní formě (díky absenci kosení) se vyskytují uvnitř souvislých lesních celků, většinou na místech bývalých meandrů, velkoplošná a bohatě diverzifikovaná luční společenstva se uchovala ve velkých celcích na okraji nivy. Nalezneme zde pestrou škálu lučních porostů od vysokých ostřic (nejčastěji *Caricetum gracilis*) přes částečně zaplavované psárkové louky (*Alopecuretum pratensis*) a mezofilní ovsíkové louky (*Arrhenatheretum elatioris*) až po xerofilní kostřavové trávníky na písku. Na několika lokalitách byly popsány zbytky druhově bohatých kontinentálních zaplavovaných luk svazu *Cnidion venosi* s rozrazilem dlouholistým (*Pseudolysimachion longifolium*), jarvou žilnatou (*Cnidium dubium*), srpící barvířskou (*Serratula tinctoria*) a žluťuchou žlutou (*Thalictrum flavum*) aj. Vodní vegetace je vázána jednak na toky Labe, Cidlinu a potok Bačovku, jednak na hojné izolované tůně. Ve velkých tocích převažuje poměrně chudá vegetace makrofyt s dominantním stulíkem žlutým (*Nuphar lutea*), břehy lemují říční rákosiny, které výše na břehu střídá mozaika vrbových křovin toků asoc. *Salicetum triandrae* a bylinných lemů nížinných řek asoc. *Fallopio-Cucubaletum bacciferi*. V Bačovce roste v Polabí běžná vegetace s dominantním potočником vzpřímeným (*Berula erecta*) řazená k pobřežní vegetaci potoků. Pestřejší rostlinstvo hostí tůně, hladinu obývají vodní makrofyta, nejčastěji okřehek (*Lemna sp.*) a růžkatec ostnitý (*Ceratophyllum demersum*). Vzácně v některých tůních dosud rostou stulíky (*Nuphar sp.*) a voďanka žabí (*Hydrocharis morsus-ranae*). Tůně od okrajů postupně zarůstají kvalitními rákosinami, ve kterých převažují rákos obecný (*Phragmites australis*), orobince (*Typha sp.*) a zblochan vodní (*Glyceria maxima*), na rákosiny mohou navazovat porosty vysokých ostřic. Jiná

situace je u tůní zcela uzavřených zápojem lužního lesa. Hladina bývá buď bez vegetace či s okřehkem (*Lemna sp.*), makrofyta mělkých stojatých vod reprezentuje žebratka bahenní (*Hottonia palustris*), během léta většina těchto tůní vysychá a na dnech se vyvíjí vegetace eutrofních bahnitých náplavů s vůdčí haluchou vodní (*Oenanthe aquatica*).

Některé vodní plochy se jeví jako vhodné pro výskyt obojživelníků, vyskytuje se např. kuňka ohnivá (*Bombina bombina*). Stav stromových porostů umožňuje existenci xylofágních druhů hmyzu - roháče obecného (*Lucanus cervus*), páchníka hnědého (*Osmoderma eremita*) a lesáka rumělkového (*Cucujus cinnaberinus*). Roháč obecný využívá veškeré porosty s přítomností dubu, převážně tedy tvrdé luhy. Páchník hnědý osídluje starší dutinové stromy v alejích, při okrajích lesních porostů a vhodné staré solitery ponechané při obnově lesních porostů. Lesák rumělkový se vyskytuje v lesních porostech i stromořadích nejčastěji v místech s vyšší přítomností topolů, kde se vyvíjejí larvy v lýku čerstvě odumřelých kmenů a větví. Využívá však i další druhy listnatých dřevin.

Kvalita a význam:

Jedná se o největší a nejzachovalejší polabský luh. Jednotlivé biotopy zde dosahují nejenom výjimečné zachovalosti, nýbrž i dostatečných rozloh. Z významných druhů rostlin se dále vyskytují např.: hrachor bahenní (*Lathyrus palustris*), krušík polabský (*Epipactis albensis*), česnek hranatý (*Allium angulosum*), ožanka čpavá (*Teucrium scordium*), *Taraxacum sect. Palustria*, šišák hrálovitý (*Scutellaria hastifolia*), hadilka obecná (*Ophioglossum vulgatum*), rdest uzlinatý (*Potamogeton nodosus*), starček poříční (*Senecio fluviatilis*) a ptačinec bahenní (*Stellaria palustris*). Přírozené lužní lesy jsou ideálním biotopem pro výskyt parazitických dřevních a saprofytických hub, ze vzácností lze zmínit pečárku oseckou (*Agaricus osecanus*), bohatě zastoupeny jsou lišejníky a mechy. Ze zvířeny je území významné především pro vodní měkkýše, korýše, např. vzácní: žábronožka sněžní (*Siphonophanes grubii*) a listonoh jarní (*Lepidurus apus*), dřevní brouky: roháč obecný (*Lucanus cervus*), páchník hnědý (*Osmoderma eremita*), lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*) a obojživelníky: kuňka ohnivá (*Bombina bombina*), skokan štíhlý (*Rana dalmatina*), skokan hnědý (*Rana temporaria*), pro které se území díky velikosti jeví jako dlouhodobě perspektivní. Komplex si, díky ztížené obdělávatelnosti nivy, dokázal udržet vysoké přírodní hodnoty ač leží v centru raně středověké sídelní oblasti, v blízkosti se rozkládá snad jedno z nejznámějších hradišť u nás - slavníkovská Libice nad Cidlinou.

Zranitelnost:

Globální vliv na celý přírodní komplex měla postupná regulace Labe, která byla završena v první pol. 20. století. Způsobila jednak celkové snížení hladiny podzemní vody, jednak snížení četnosti životadárných každoročních povodní. Přírozeným jevem je sukcese na zazemňujících meandrech, při níž dochází k ústupu některých vzácných druhů rostlin i živočichů (mj. zánik lokalit vhodných pro rozmnožování obojživelníků - kuňka obecná). Díky vysušování krajiny dochází k posunu vegetačních jednotek a mizení vybraných vzácných druhů. V lesích se velmi negativně projevuje stávající způsob hospodaření, který vlastně popírá a ničí funkci lužního pralesa. Je bezpodmínečně nutné, ponechat vybrané velké lesní celky zcela bez zásahů, mj. z důvodu zvětšení objemu mrtvé biomasy, což je zásadní podmínka výskytu vzácných saprofytických hub a xylofágního hmyzu (roháč obecný, páchník hnědý). V lesích docházelo k holosečím kvalitních porostů a následné výsadbě monokultur, někdy dokonce za použití stanovištně nepůvodních dřevin. Velké spojité luční celky byly rozorávány už od 19. století, ničivé míry bylo dosaženo ale až ve století dvacátém v souvislosti s regulací Labe a kolektivizací zemědělství. Proti eutrofizaci jsou lužní ekosystémy poměrně imunní, přesto se negativně projevují splachy z okolních polí a znečištění potoka Bačovky. Velkým nebezpečím pro území je pokračování stavby dálnice směrem na Hradec Králové. Nedojde při něm pouze k jednorázovému zničení biotopů, dálnice představuje významnou migrační bariéru. Lokálním ohrožením je rozšiřování plochy golfových hřišť na úkor kvalitních přírodních biotopů.

Management:

Zamezit výsadbám nežádoucích druhů dřevin. Nejhodnotnější části lesních porostů ponechat samovolnému vývoji. Podpořit věkovou rozrůzněnost obhospodařovaných lesních porostů. Neodstraňovat mrtvé a odumírající stromy. Zachovat stávající louky, což mimo jiné znamená částečnou fragmentaci lesních porostů a větší plochu osluněných lesních okrajů (dřevokazní brouci, motýli). Je možné přistoupit k obnově vodních ploch, což by vhodně nahrazovalo absenci činnosti přirozeného toku řeky. K této činnosti však musí docházet až po detailním zhodnocení a takovým způsobem, aby se na území zároveň vyskytovaly plochy v různém sukcesním stádiu. Plochy určené zejména pro kuňku by měly být z větší části osluněné.

Tab. č. 2: Předměty ochrany EVL Libické luhy

Kód	Stanoviště	Rozloha (ha)	Podíl (%)	R/Z/G
3150	Přírozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu <i>Magnopotamion</i> nebo <i>Hydrocharition</i>	40.1822	2.71	B/B/A
6430	Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně	0.3184	0.02	C/B/B
6440	Nivní louky říčních údolí svazu <i>Cnidion dubii</i>	31.6063	2.13	B/B/A
6510	Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (<i>Arrhenatherion</i> , <i>Brachypodio-Centaureion nemoralis</i>)	96.8449	6.54	B/B/B
91F0	Smíšené lužní lesy s dubem letním (<i>Quercus robur</i>), jilmem vazem (<i>Ulmus laevis</i>), j. habrolistým (<i>U. minor</i>), jasanem ztepilým (<i>Fraxinus excelsior</i>) nebo j. úzkolistým (<i>F. angustifolia</i>) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (<i>Ulmenion minoris</i>)	742.789	50.23	B/B/B

Tab. č. 3: Druhy - Živočichové

	Stálá populace	Zastavující se	Zimující	Hnízdící
	Podíl populace	Zachovalost	Izolace	Celkové hodnocení
kuňka ohnivá (<i>Bombina bombina</i>)	druh je přítomen			
	2% až > 0%	dobře zachovaný	populace není izolovaná, leží uvnitř rozšířeného areálu druhu	významná
lesák rumělkový (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	druh běžný			
	15% až > 2%	skvěle zachovaný	populace není izolovaná, leží uvnitř rozšířeného areálu druhu	vysoce významná
páchník hnědý (<i>Osmoderma eremita</i>)	druh je přítomen			
	2% až > 0%	dobře zachovaný	populace není izolovaná, leží uvnitř rozšířeného areálu druhu	vysoce významná
roháč obecný (<i>Lucanus cervus</i>)	druh je přítomen			
	2% až > 0%	dobře zachovaný	populace není izolovaná, leží uvnitř rozšířeného areálu druhu	velmi významná

3.3 Dotčené předměty ochrany

Z provedených terénních průzkumů vyplývá, že záměrem mohou být ovlivněny tři stanoviště, jež jsou předmětem ochrany EVL Libické luhy:

Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu Magnopotamion nebo Hydrocharition

Smíšené lužní lesy s dubem letním (*Quercus robur*), jilmem vazem (*Ulmus laevis*), j. habrolistým (*U. minor*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*) nebo j. úzkolistým (*F. angustifolia*) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (*Ulmenion minoris*).

Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (Arrhenatherion, Brachypodio-Centaureion nemoralis).

Všechna uvedená stanoviště se nacházejí v blízkosti území dotčeného potenciálním poklesem spodní vody. Ostatní stanoviště nacházející se mimo dotčené území a nemohou být záměrem ovlivněna. V souvislosti s poklesem spodní vody by mohlo dojít k vysychání zavodněných ploch (biotop kuňky ohnivě) a také odumírání stromů (biotop lesáka rumělkového, páchníka hnědého a roháče obecného), tedy všech živočichů, jež jsou předmětem ochrany EVL.

4. HODNOCENÍ VLIVŮ ZÁMĚRU NA EVL A PO

4.1 Hodnocení úplnosti podkladů pro posouzení

Zadavatel hodnocení poskytl mapové podklady a dokumentaci pro provádění záměru. Za stěžejní dokument lze považovat dodaný hydrogeologický posudek (Frydrych V. a Nedvěd J., prosinec 2020). Pro zhodnocení vlivu záměru na soustavu Natura 2000 jsou dodané podklady dostačující.

4.2 Možné vlivy záměru

Záměr je situován do blízkosti EVL Libické luhy, v jejíž přilehlé části se nacházejí předměty ochrany stanoviště:

Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu Magnopotamion nebo Hydrocharition.

Smíšené lužní lesy s dubem letním (*Quercus robur*), jilmem vazem (*Ulmus laevis*), j. habrolistým (*U. minor*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*) nebo j. úzkolistým (*F. angustifolia*) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (*Ulmion minoris*)

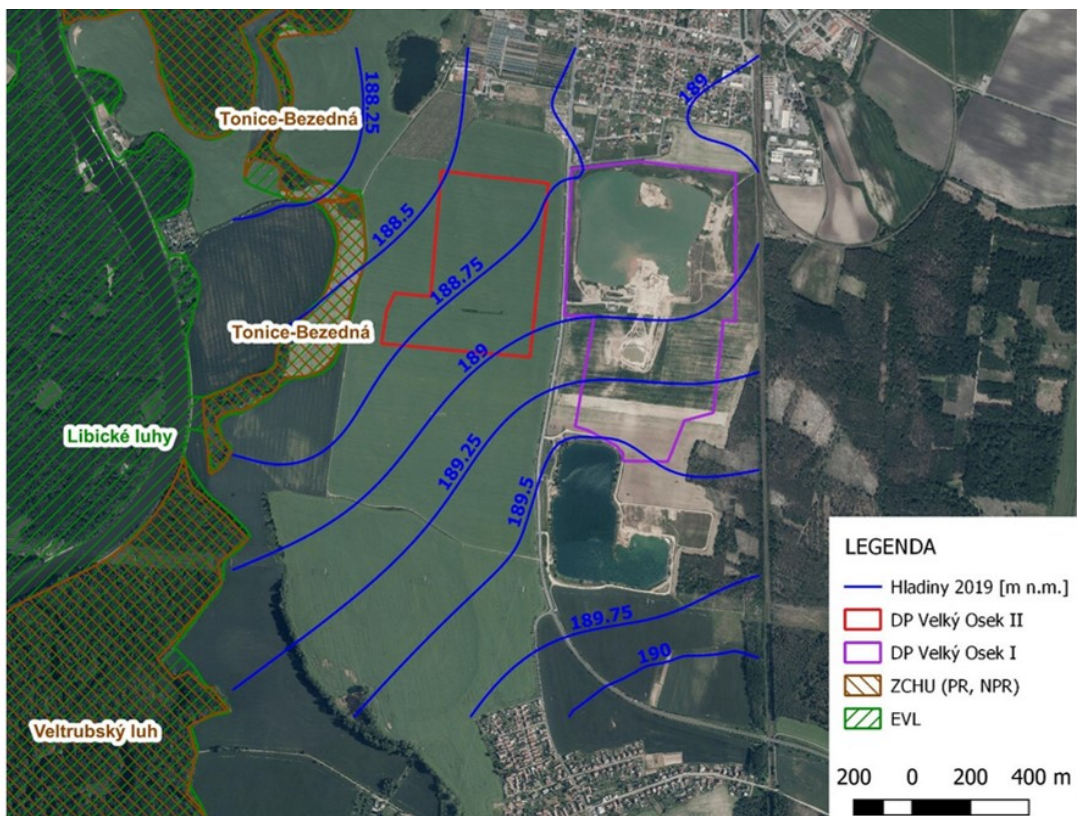
Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*).

Rovněž nelze vyloučit také předměty ochrany, jež jsou na tyto biotopy vázány: kuňka ohnivá, lesák rumělkový páchník hnědý, roháč obecný. Uvedené předměty ochrany by mohly být ovlivněna nepřímo, snížením hladiny podzemní vody v důsledku těžby.

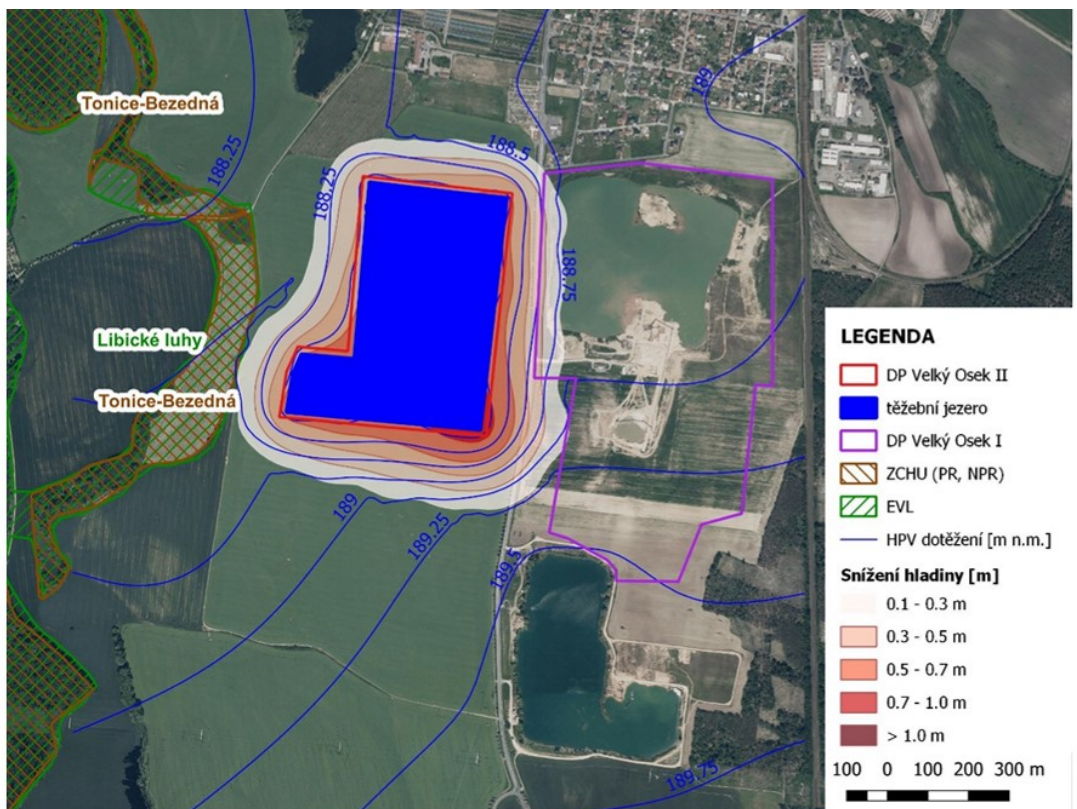
Výsledky Hydrogeologické studie těžby (Frydrych V. a Nedvěd J., prosinec 2020) ukazují, že pokles hladiny se bude nacházet směrem k EVL a při východní hranici EVL bude max. do 10 cm. Teoretický dosah je uveden na následujících obrázcích.

Vzhledem k faktu, že model se může drobně odlišovat od skutečnosti, nelze zásah do předmětů ochrany vyloučit.

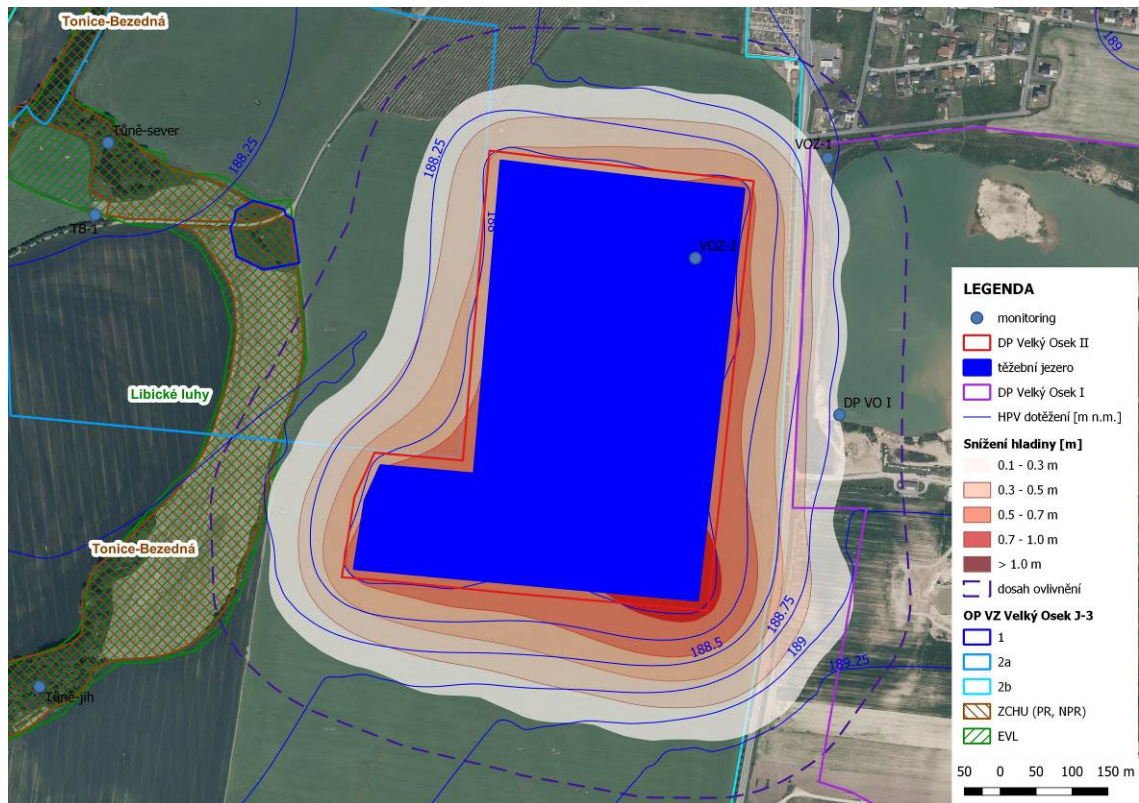
Obrázek č. 3: Izolinie úrovně hladiny podzemní vody – průměrný stav 2019

Obrázek č. 4: Izolinie úrovně hladiny podzemní vody – stav po dotěžení

Obrázek č. 5: Detail izolinií snížení HPV po dotěžení v kontextu EVL

Území PR Tonice - Bezedná nejlépe charakterizuje vrt TB-1. Dle TB-1 je hladiny podzemní vody v prostoru PR v průměru 1 m pod terénem. V rámci roku je běžné kolísání hladiny podzemní vody kolem 40 cm, tedy úroveň hladiny se běžně pohybuje v rozmezí 0,8 m pod terénem až 1,2 m p.t.

Z výše uvedeného obrázku je zřejmé, že v rámci EVL Libické luhy může dojít k nevýznamnému ovlivnění hladiny podzemní vody o 0-10 cm, a to výhradně v zemědělsky obhospodařovaných partiích travních porostů. Dosah ovlivnění nezasahuje do partií tůň.

4.3 Hodnocení vlivů záměru na dotčené předměty ochrany

4.3.1 Kuňka ohnivá

4.3.1.1 Popis předmětu ochrany, ekologické nároky

Kuňka obecná byla v ČR nejčastěji zjištěna v nadmořské výšce 150-550 m n. m. Typickými biotopy pro tento druh jsou mělké, vegetačně hustě zarostlé stojaté vody na dobře osluněných místech: pobřežní pásma rybníků, tůň. Obývá také periodické nádrže.

Je více vodomilná než kuňka žlutobřichá a naprostou většinu roku tráví ve vodě, kde dochází k páření a kladení vajíček většinou v několika vlnách v závislosti na deštích (od dubna do srpna). Z vajíček se zhruba po jednom až dvou týdnech líhnou larvy živící se řasami a organickými zbytky. Přibližně po dvou měsících se proměňují v žabky, které se zdržují rovněž ve vodě a žijí podobným způsobem jako dospělí jedinci. Počátkem podzimu žáby vodu opouštějí a migrují k zimním úkrytům. Zimují v puklinách skal, opuštěných norách hlodavců, pod návějemi listí, v ruinách, ve sklepích atp.

4.3.1.2 Kvantitativní údaje

Kuňka ohnivá je předmětem ochrany v 92 EVL. Velikost populace na území EVL Libické luhy není známa.

4.3.1.3 Kvalita

Viz. tab. 3.

4.3.1.4 Identifikace vlivů na předmět ochrany

Potenciální negativní vlivy: ztráta části vhodného biotopu v důsledku změny hydrických podmínek.

4.3.1.5 Podíl ovlivněné populace

Z provedené hydrogeologické studie vyplývá, že pokles hladiny spodní vody do max. 10 cm zasáhne pouze přilehlé okolí, nikoliv plochy s výskytem předmětu ochrany. Možné ovlivnění lze tedy vyloučit.

4.3.1.6 Významnost vlivů

Území s možným výskytem kuňky nebude dle provedené studie nijak ovlivněno a vliv záměru lze považovat za nulový. Pokud by došlo v rozporu s výsledky hydrogeologické studie k mírnému poklesu spodní vody, bude mít záměr vzhledem k nízké rozloze ovlivněného území mírně negativní vliv.

4.3.1.7 Závěr

Vliv záměru na populaci kuňky ohnivé v EVL Libické luhy bude nulový až mírně negativní.

4.3.2 Lesák rumělkový

4.3.2.1 Popis předmětu ochrany, ekologické nároky

Lesák rumělkový se vyskytuje v lesních porostech s dostatkem odumřelého dřeva, v alejích, větrolamech, oborách, parcích a příměstských lesích. Vyskytuje se především v nížinných oblastech. Brouci se brouci ukrývají pod kůrou odumírajících nebo odumřelých listnatých, méně častěji jehličnatých dřevin. Všechna stadia žijí pod kůrou stromů, celoročně. Vývoj je min. dvouletý; larva dvakrát přezimuje a v červenci se kuklí, přičemž stadium kukly trvá pouhých ± 10 dní. Dospělý brouk zůstává v místě vylíhnutí do následujícího jara, pak je opouští. Lesák rumělkový je předmětem ochrany ve 20 EVL. Velikost populace na území EVL Libické luhy není známa.

4.3.1.2 Kvantitativní údaje

Druh je předmětem ochrany ve 20 EVL.

4.3.2.3 Kvalita

Viz. tab. 3.

4.3.2.4 Identifikace vlivů na předmět ochrany

Potenciální vlivy: nárůst počtu oslabených stromů (v důsledku poklesu spodní vody) vhodných pro výskyt lesáků. Z dlouhodobého pohledu by však mohlo dojít naopak k uschnutí stromů a zániku vhodného biotopu na celé ploše.

4.3.2.5 Podíl ovlivněné populace

Z provedené hydrogeologické studie vyplývá, že pokles hladiny spodní vody do max. 10 cm zasáhne pouze přilehlé okolí, nikoliv plochy s výskytem předmětu ochrany. Možné ovlivnění lze tedy vyloučit.

4.3.2.6 Významnost vlivů

Území s možným výskytem lesáka rumělkového nebude dle provedené studie nijak ovlivněno a vliv záměru lze považovat za nulový. Pokud by došlo v rozporu s výsledky hydrogeologické studie k mírnému poklesu spodní vody, bude mít záměr vzhledem k nízké rozloze ovlivněného území mírně negativní vliv.

4.3.2.7 Závěr

Vliv záměru na populaci lesáka rumělkového v EVL Libické luhy bude nulový až mírně negativní.

4.3.3 Páchník hnědý

4.3.3.1 Popis předmětu ochrany, ekologické nároky

Páchník hnědý je saproxylofágem, typickým druhem osidlujícím stromové dutiny. Preferuje pravděpodobně osvětlené dutiny, proto lze často nalézt populace páchníka v solitérních stromech či alejích. Larvy mají víceletý vývoj v trouchu v dutinách živých listnatých stromů, především ve střední a horní části kmene. Imaga se objevují od května do září. Aktivují večer a v noci, dutinu však opouštějí jen výjimečně, létat jsou schopni pouze na velmi krátké vzdálenosti. Živí brouci se vyznačují charakteristickou vůní, popisovanou jako vůně juchtoviny (starých vydělaných kůží) či zimostrázku. V České republice se vyskytuje v současnosti lokálně. Největší počet lokalit a nálezů je znám z jižní Moravy a Třebońska. Řada dalších lokalit (celkem přes 200) je však známa z celého území ČR, v oblastech do nadmořské výšky 600 m n.m. Páchník hnědý se vyskytuje na dvou typech stanovišť. Jednak jsou to porosty dnes klasifikované jako původní listnaté lesy, které byly v minulosti specifickým způsobem hospodářsky využívány (vrbovny, pastevní lesy), a jednak jsou to staré parky a aleje. Tyto antropogenní biotopy představují dnes většinu lokalit, z čehož lze odvodit i příčiny ohrožení druhu. Je jím především odstraňování starých stromů (jak osídlených, tak k osídlení vhodných - v parcích i lesích, kde se vyskytuje) a související likvidace alejí (často z "bezpečnostních" důvodů). Dalším významným faktorem je vypalování a sanace dutin stromů, popř.: nadměrné využívání larev jako rybářských návnad. Vzhledem k tomu, že došlo k fragmentaci původního areálu (odlesnění) má páchník hnědý sklon k vytváření mikropopulací, které jsou o to více náchylné k vymření z vnitřních příčin, je zachování alejí klíčovým faktorem umožnění komunikace mezi mikropopulacemi.

Dvojitý typ stanovišť vyžaduje odlišný přístup k péči o druh. V lesních porostech je nutno zamezit intenzivnímu lesní hospodaření. Je nutné zachovat stojící dutinové i mrtvé stromy a zajistit lesnickou péči směřující k různověkému porostu. Omezená výběrová, popř. nahodilá těžba stromů bez dutin je možná, za podmínek ponechání výstavek na dožití, především dubů, lip, jilmů, vrb a dalších vhodných dřevin. Je nepřipustné odstraňovat stromové vrby podél toků ve vymezených územích. V případě parků a alejí je nutné zamezit odstraňování dutinových stromů. V případě výjimečně nutných bezpečnostních zásahů je nutné, aby skácené dutinové stromy byly ponechány nejméně jednu sezónu nedaleko místa výskytu, popř. jiných blízkých vhodných místech, aby populace mohla

osídlit jinou dutinu. Při takovém zásahu je nutný odborný posudek a doporučení k přesnému postupu.

4.3.3.2 Kvantitativní údaje

Páchník hnědý je předmětem ochrany v 55 EVL. Velikost populace na území EVL Libické luhy není známa.

4.3.3.3 Kvalita

Viz. tab. 3.

4.3.3.4 Identifikace vlivů na předmět ochrany

Potenciální vlivy: nárůst počtu oslabených stromů (v důsledku poklesu spodní vody) vhodných pro výskyt páchníků. Z dlouhodobého pohledu by však mohlo dojít naopak k uschnutí stromů a zániku vhodného biotopu na celé ploše.

4.3.3.5 Podíl ovlivněné populace

Z provedené hydrogeologické studie vyplývá, že pokles hladiny spodní vody do max. 10 cm zasáhne pouze přilehlé okolí, nikoliv plochy s výskytem předmětu ochrany. Možné ovlivnění lze tedy vyloučit.

4.3.3.6 Významnost vlivů

Území s možným výskytem páchníka hnědého nebude dle provedené studie nijak ovlivněno a vliv záměru lze považovat za nulový. Pokud by došlo v rozporu s výsledky hydrogeologické studie k mírnému poklesu spodní vody, bude mít záměr vzhledem k nízké rozloze ovlivněného území mírně negativní vliv.

4.3.3.7 Závěr

Vliv záměru na populaci páchníka hnědého v EVL Libické luhy bude nulový až mírně negativní.

4.3.4 Roháč obecný

4.3.4.1 Popis předmětu ochrany, ekologické nároky

Žije v dutinách starých stromů a v mrtvých pařezích v lesích a hájích. S odstraňováním starých stromů a pařezů mizí i přirozené prostředí a zdroj obživy tohoto brouka. Snižuje se

tak populace roháče obecného, ale i ostatních druhů brouků žijících ve stejném prostředí a roháč obecný se tak dostává na světový seznam ohrožených druhů.

V České republice byl rozšířen v listnatých lesích po celém území, dnes je však jeho výskyt lokalizován do několika oblastí. Nejhojněji se pak vyskytuje na jižní Moravě. Larvy, které mají tvar podobný písmeni „C“, jsou slepé a živí se rozkládajícím se dřevem pařezů, starých stromů a keřů, hnilých kůlů plotů v kompostových hromadách a listovkách. Larvy mají měkké, krémově zbarvené průsvitné tělo se šesti oranžově zbarvenými nohama a oranžovou hlavou, na které se vyjímají ostrá, hnědě zbarvená kusadla. Dospělí jedinci se objevují od konce května do začátku srpna a jsou nejvíce aktivní ve večerních hodinách. Samičky roháče kladou svá vajíčka do rozkládajícího se dřeva. Dospělí brouci žijí pouze několik měsíců a živí se nektarem a šťávou rostlin.

4.3.4.2 Kvantitativní údaje

Páchník hnědý je předmětem ochrany v 36 EVL. Velikost populace na území EVL Libické luhy není známa.

4.3.4.3 Kvalita

Viz. tab. 3.

4.3.4.4 Identifikace vlivů na předmět ochrany

Potenciální vlivy: nárůst počtu oslabených stromů (v důsledku poklesu spodní vody) vhodných pro výskyt roháčů. Z dlouhodobého pohledu by však mohlo dojít naopak k uschnutí stromů a zániku vhodného biotopu na celé ploše.

4.3.4.5 Podíl ovlivněné populace

Z provedené hydrogeologické studie vyplývá, že pokles hladiny spodní vody do max. 10 cm zasáhne pouze přilehlé okolí, nikoliv plochy s výskytem předmětu ochrany. Možné ovlivnění lze tedy vyloučit.

4.3.4.6 Významnost vlivů

Území s možným výskytem roháče obecného nebude dle provedené studie nijak ovlivněno a vliv záměru lze považovat za nulový. Pokud by došlo v rozporu s výsledky hydrogeologické studie k mírnému poklesu spodní vody, bude mít záměr vzhledem k nízké rozloze ovlivněného území mírně negativní vliv.

4.3.4.7 Závěr

Vliv záměru na populaci roháče obecného v EVL Libické luhy bude nulový až mírně negativní.

4.3.5 Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition*

4.3.5.1 Popis předmětu ochrany, ekologické nároky

Stanoviště je vázáno na trvalé vody jen výjimečně vysychající. Častá je hlubší vrstva sedimentu na dně. Vyskytuje se roztroušeně na většině území, zejména v nižších polohách, především v nivách větších vodních toků a rybníčních oblastech.

Ohrožení vyplývá hlavně z rozsáhlého odvodňování krajiny a vodohospodářských úprav vedoucích k likvidaci vodních ploch. Dalším rizikovým prvkem je nevhodné rybníční hospodaření spojené s nešetrným odbahňováním rybníků, nasazováním býložravého amura, hnojením a vápněním, případně použitím herbicidů.

Škody mohou způsobovat také vodní ptáci, zejména často vysazované polodivoké kachny a další vodní ptáci.

Management většinou spočívá v ovlivňování biotopu rybní obsádkou. Stejně tak je velmi častým managementem manipulace s hladinou vody. V případě kvalitního rozvoje druhově pestré vodní vegetace je nejlepší dodržovat postupy, které umožnily vznik a existenci takovéto vegetace. Vhodná je i citlivá revitalizace říčních niv a odstraňování hlubokých sedimentů ze dna.

4.3.5.2 Kvantitativní údaje

Stanoviště je předmětem ochrany v 51 EVL. Rozloha na území EVL Libické luhy je 40,2 ha.

4.3.5.3 Kvalita

Viz. tab. 2.

4.3.5.4 Identifikace vlivů na předmět ochrany

Stanoviště může být ovlivněno mírným poklesem hladiny vody – nižší výška vodního sloupce, menší rozloha.

4.3.5.5 Podíl ovlivněného stanoviště

Z provedené hydrogeologické studie vyplývá, že pokles hladiny spodní vody do max. 10 cm zasáhne pouze přilehlé okolí, nikoliv plochy s výskytem předmětu ochrany. Možné ovlivnění lze tedy vyloučit.

4.3.5.6 Významnost vlivů

Území s výskytem stanoviště nebude dle provedené studie nijak ovlivněno a vliv záměru lze považovat za nulový. Pokud by došlo v rozporu s výsledky hydrogeologické studie k mírnému poklesu spodní vody, bude mít záměr vzhledem k nízké rozloze ovlivněného území mírně negativní vliv.

4.3.5.7 Závěr

Vliv záměru na stanoviště přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition* v EVL Libické luhy bude nulový až mírně negativní.

4.3.6 Smíšené lužní lesy s dubem letním (*Quercus robur*), jilmem vazem (*Ulmus laevis*), j. habrolistým (*U. minor*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*) nebo j. úzkolistým (*F. angustifolia*) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (*Ulmenion minoris*)

4.3.6.1 Popis předmětu ochrany, ekologické nároky

Lužní lesy tvořené dubem, jasanem a olší (tvrdé luhy) na vyšších a relativně sušších polohách údolních niv s méně častými a kratšími povrchovými záplavami. Půdy jsou různé od typologicky nevyvinutých nivních a oglejených až po hnědé, bohaté na živiny. Keřové patro je dobře vyvinuté a je druhově bohaté. V bylinném patře jsou přítomné nitrofilní, mezofilní a hygrofilní druhy s výrazným jarním aspektem.

4.3.6.2 Kvantitativní údaje

Stanoviště je předmětem ochrany v 28 EVL. Rozloha na území EVL Libické luhy je 742,8 ha.

4.3.6.3 Kvalita

Viz. tab. 2.

4.3.6.4 Identifikace vlivů na předmět ochrany

Stanoviště může být ovlivněno mírným poklesem hladiny spodní vody, v jehož důsledku by mohlo dojít k usychání stromů

4.3.6.5 Podíl ovlivněného stanoviště

Z provedené hydrogeologické studie vyplývá, že pokles hladiny spodní vody do max. 10 cm zasáhne pouze přilehlé okolí, nikoliv plochy s výskytem předmětu ochrany. Možné ovlivnění lze tedy vyloučit.

4.3.6.6 Významnost vlivů

Území s výskytem stanoviště nebude dle provedené studie nijak ovlivněno a vliv záměru lze považovat za nulový. Pokud by došlo v rozporu s výsledky hydrogeologické studie k mírnému poklesu spodní vody, bude mít záměr vzhledem k nízké rozloze ovlivněného území mírně negativní vliv.

4.3.6.7 Závěr

Vliv záměru na stanoviště Smíšené lužní lesy s dubem letním (*Quercus robur*), jilmem vazem (*Ulmus laevis*), j. habrolistým (*U. minor*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*) nebo j. úzkolistým (*F. angustifolia*) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (*Ulmion minoris*) v EVL Libické luhy bude nulový až mírně negativní.

4.3.7 Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion, Brachypodio-Centaureion nemoralis*)

4.3.7.1 Popis předmětu ochrany, ekologické nároky

Stanoviště se vyskytuje na vyšších stupních aluviálních teras na svazích, nejčastěji v okolí sídel. Ovsík převládá zejména na živinami dobře zásobených půdách, zatímco typy s dominantní košťavou červenou jsou vázány na živinami chudší půdy ve vyšších nadmořských výškách. Vyskytuje se roztroušeně po celém území ČR od planárního po submontánní stupeň. Plošně rozsáhlejší porosty jsou vázány na oblasti s extenzivním obhospodařováním.

4.3.7.2 Kvantitativní údaje

Stanoviště je předmětem ochrany v 99 EVL. Rozloha na území EVL Libické luhy je 96,8 ha.

4.3.7.3 Kvalita

Viz. tab. 2.

4.3.7.4 Identifikace vlivů na předmět ochrany

Stanoviště může být ovlivněno mírným poklesem hladiny spodní vody. V jejím důsledku by mohlo dojít ke změně druhové skladby a degradaci stanoviště.

4.3.7.5 Podíl ovlivněného stanoviště

Z provedené hydrogeologické studie vyplývá, že pokles hladiny spodní vody do max. 10 cm zasáhne pouze přilehlé okolí, nikoliv plochy s výskytem předmětu ochrany. Možné ovlivnění lze tedy vyloučit.

4.3.7.6 Významnost vlivů

Území s výskytem stanoviště nebude dle provedené studie nijak ovlivněno a vliv záměru lze považovat za nulový. Pokud by došlo v rozporu s výsledky hydrogeologické studie k mírnému poklesu spodní vody, bude mít záměr vzhledem k nízké rozloze ovlivněného území mírně negativní vliv.

4.3.7.7 Závěr

Vliv záměru na stanoviště *Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (Arrhenatherion, Brachypodio-Centaureion nemoralis)* v EVL Libické luhy bude nulový až mírně negativní.

4.4. Hodnocení vlivu záměru na celistvost lokalit

V případě, že pokles hladiny spodních vod bude odpovídat výsledkům hydrogeologického posudku, nebude celistvost EVL nijak narušena.

4.5 Hodnocení možných kumulativních vlivů

V databázi EIA/SEA není uveden žádný záměr (koncepte), jež by mohl mít s posuzovaným záměrem kumulativní vliv. Záměrem způsobený pokles hladiny spodní vody by mohl být hypoteticky kumulován s poklesem způsobeným změnou meteorologických/klimatických podmínek. Hladiny tůní jsou dle hydrogeologického posouzení závislé především na srážkové činnosti, výparu z hladin v důsledku zvýšených teplot a letního slunečního svitu, na stavech povrchových vod Labe a na stavech hladin podzemní vody v blízkém okolí jsou závislé pouze omezeně. Ke kumulaci uvedených dvou vlivů by tedy nemělo dojít.

4.6 Přeshraniční vlivy

Záměr nemůže mít vliv na území mimo ČR.

5. ZÁVĚR

Záměr se nachází mimo hranici EVL Libické luhy. Pokles spodní vody bude na hranici EVL dosahovat dle výsledků hydrogeologické studie max. 10 cm, v místech výskytu předmětů ochrany k poklesu nedojde. Nacházející se předměty ochrany nebudou ovlivněny. V případě dle studie nepředpokládaného poklesu hladiny spodní vody, bude mít ovlivnění předmětů ochrany vzhledem k nízké rozloze stanovišť/habitatů mírně negativní vliv.

5.1 Závěr

Záměr „Stanovení DP Velký Osek II a následné provádění hornické činnosti“ nemá významný negativní vliv na celistvost a předměty ochrany EVL Libické luhy.

5.2 Navržená zmírňující opatření

Nejsou navržena.

Karolína Píla

.....
v Praze
29. září 2021

POUŽITÁ LITERATURA

Frydrych V. a Nedvěd J., 2020: DP VELKÝ OSEK II - hydrogeologická studie vlivu
otvírky a těžby výhradního ložiska Velký Osek – západ.

Charouzek J., 2020: DP Velký Osek II – Oznámení záměru - draft.

Krajský úřad Středočeského kraje

ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A ZEMĚDĚLSTVÍ

V Praze dne: 19. 10. 2020
Číslo jednací: 136307/2020/KUSK
Spisová značka: SZ-136307/2020/KUSK/1
Vyřizuje: R. Kourík (257 280 774, kourik@kr-s.cz)
Značka: OŽP/Kk
Váš dopis: zn. 19/155 ze dne 30. 9. 2020

G E T s.r.o.
Perucká 2540/11a
120 00 Praha 2
DS: etm7gnx

Stanovení DP Velký Osek II a následné provádění hornické činnosti – stanovisko orgánu ochrany přírody k vlivu záměru na soustavu Natura 2000

Krajský úřad Středočeského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen Krajský úřad), obdržel dne 30. 9. 2020 žádost Vaší organizace o stanovisko k vlivu záměru „Stanovení DP Velký Osek II a následné provádění hornické činnosti“ na evropsky významné lokality a ptačí oblasti soustavy Natura 2000. Přílohu žádosti tvořil stručný technický popis záměru, mapa území po dotěžení a studie vlivu těžby ložiska na území EVL Libické luhy. Stanovisko bylo požadováno jako součást připravovaného oznámení záměru podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Záměr spočívá v otvírce a těžbě šterkopísků na výhradním ložisku Velký Osek-západ, které se nachází jižně od obce Velký Osek, mezi silnicí II/125 a přírodní rezervací Tonice-Bezedná, na pozemcích, které jsou v současnosti využívány jako pole. Při ověřených vytěžitelných zásobách dosahujících téměř 5 mil. t je maximální výše těžby je stanovena na 300 000 t šterkopisku ročně. Z toho vyplývá předpokládaná doba těžby 16 let, přičemž reálná doba může být ovlivněna výkyvy v odbytu suroviny. Záměr nahradí a plynule naváže na těžbu v sousedním DP Velký Osek I, kde bude naopak ukončena. Těžbou v rámci nového DP Velký Osek II bude dotčena plocha přibližně 24 ha. V nejbližším místě bude okraj DP vzdálen přibližně 125 m od hranice PR Tonice-Bezedná. Realizaci záměru bude předcházet stanovení dobývacího prostoru a vlastní povolení hornické činnosti. Těmto administrativním úkonům bude předcházet posouzení vlivu záměru na životní prostředí.

Veškerá těžební technika sem bude přeusnuta z DP Velký Osek I. Způsob provádění skryvek, i vlastní těžby, úpravy a expedice suroviny zůstane stejný – těžba bude probíhat výhradně plovoucím elektrickým korečkovým rypadlem z volné vodní hladiny. Vytěžená surovina bude na úpravnu přemísťována dopravníkovými pásy, následná manipulace na mezideponiích a při expedici bude prováděna kolovým nakladačem a dvěma rypadly. V souvislosti s prováděním těžby se předpokládá mírný pokles hladiny podzemní vody.

Krajský úřad jako orgán ochrany přírody příslušný podle § 77a odst. 4 písm. n) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen zákon č. 114/1992 Sb.), sděluje podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., že nelze vyloučit významný vliv záměru „Stanovení DP Velký Osek II a následné provádění hornické činnosti“, samostatně nebo ve spojení s jinými záměry a koncepcemi, na předměty ochrany a celistvost evropsky významné lokality Libické luhy (kód CZ0214009). Tato EVL je v místě PR Tonice-Bezedná, jež je její součástí, vzdálena od záměru přibližně 125 m. Jejimi předměty ochrany jsou evropská stanoviště Přírozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition*, Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpského stupně, Nivní louky říčních údolí svazu *Cnidion dubii*,

Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*), Smíšené lužní lesy s dubem letním (*Quercus robur*), jilmem vazem (*Ulmus laevis*), j. habrolistým (*U. minor*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*) nebo j. úzkolistým (*F. angustifolia*) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (*Ulmion minoris*), a dále kuňka ohnivá (*Bombina bombina*), lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberimus*), páchník hnědý (*Osmoderma eremita*) a roháč obecný (*Lucanus cervus*).

Hydrogeologická studie vlivu těžby ložiska na EVL Libické luhy, jež byla přílohou žádosti, dochází na základě hydrogeologických průzkumů k závěru, že vlivem těžby šterkopisků v plánovaném DP Velký Osek II, dojde v oblasti PR Tonice-Bezudná k poklesu hladiny podzemní vody v řádu centimetrů až decimetrů (max. 0,2 m). Uvedená studie přitom dovozuje, že takovéto snížení hladiny je z hlediska ekologické funkce dotčeného území zanedbatelné. Přitom poukazuje na skutečnost, že v místech nejbližších položených k zamýšlenému písníku se nevyskytují žádné tůně.

S uvedenou domněnkou nelze souhlasit. Lze sice připustit, že ovlivnění hladiny vody ve slepých ramenech a tůních nebude mít významný dopad na organismy žijící v jejich nejhlubších částech, které byly částečně prohloubeny uměle, nicméně značná část výše citovaných předmětů ochrany je situována do litorálů a plochých, pozvolně na ně navazujících podmáčených rákosin, luk a břehových porostů. Zde i relativně malý pokles hladiny vyvolá vyschnutí poměrně velkých ploch. Studie předpokládá kompenzaci úbytku podzemní vody přirozenou indukcí z řeky Labe. V situaci dlouhodobého poklesu hladiny podzemních vod a absence jakékoliv relevantní příznivé predikce však nelze na dlouhodobou stabilitu průtoků v Labi spoléhat.

Naprostá většina výše uvedených předmětů ochrany je na stavu hladiny podzemních vod buď přímo, nebo nepřímo závislá. Současně trpí působením dalších nepříznivých vlivů, jako je nevhodné lesní hospodaření v minulosti, eutrofizace splachy ze zemědělských pozemků, nadměrné šíření dřevin v okolí vodních ploch atd. V rámci vyhodnocení vlivů na předměty ochrany a celistvost EVL Libické luhy je proto zodpovědně posoudit případná opatření pro eliminaci nepříznivých vlivů vyvolaných těžbou šterkopisků v DP Velký Osek II, včetně např. razantního omezení jejího rozsahu. Přitom je třeba posoudit rovněž souběh s jinými vlivy, např. čerpání podzemní vody, manipulaci s hladinou Labe apod.

Vlivy na ostatní součásti soustavy Natura 2000 v působnosti Krajského úřadu lze vyloučit. Toto stanovisko se vztahuje pouze na část EVL Libické luhy mimo národní přírodní rezervaci Libické luhy, kde je k jeho vydání příslušná Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Kokořínsko-Máchův kraj.

Ing. Josef K e ř k a, Ph.D.

vedoucí odboru životního prostředí

a zemědělství

v. z. Mgr. Pavel Vaňhát

vedoucí oddělení ochrany přírody a krajiny